

Patiënteninformatie

Oncologie

Implanteerbaar toedieningssysteem

Port-a-cath

Streekziekenhuis
Koningin
Beatrix

Deze folder geeft u een globaal overzicht over het inbrengen van een implanteerbaar toedieningssysteem. Het is goed u te realiseren dat voor u persoonlijk de situatie anders kan zijn dan beschreven.

Implanteerbaar toedieningssysteem

Uw arts heeft u een behandeling voorgeschreven waarbij regelmatige toediening van medicatie of andere vloeistoffen direct in een bloedvat noodzakelijk is. Er is u een implanteerbaar toedieningssysteem, genaamd Port-A-Cath, aanbevolen.

De Port-A-cath systemen worden volledig implanteerbare toedieningssystemen genoemd omdat ze volledig onder de huid geplaatst worden, meestal op een goed geschikte maar onopvallende plaats op uw borst. Het toedieningssysteem maakt het gemakkelijk om herhaaldelijk toegang te verkrijgen tot de bloedbaan waarbij er minder beschadiging van bloedvaten optreedt.

Het voordeel van een implanteerbaar systeem

De unieke eigenschap van een implanteerbaar systeem is, dat dit geheel onder de huid wordt geplaatst. Dankzij de plaatsing geniet u vrijwel volledige bewegingsvrijheid. Wanneer het systeem op zijn plaats zit, kan herhaaldelijk toegang worden verkregen tot de bloedbaan zodat op eenvoudige wijze en met minder ongemak therapie gegeven of bloed afgenomen kan worden.

Het systeem is een kunststof of metalen kastje met een diameter van ongeveer 2-3 cm, met een enigszins opstaande rubber injectieplaats die het membraan van het systeem wordt genoemd. Omdat het membraan wat verheven is, is de port-a-cath gemakkelijk te voelen onder het oppervlak van uw huid, zodat injecties snel en gemakkelijk kunnen plaatsvinden.

Het membraan is vervaardigd van een siliconenmateriaal dat zichzelf na elk gebruik weer afdigt. Dankzij dit materiaal kan het membraan vele honderden malen worden aangeprikt met een speciale naald.

Aan het voetstuk van het reservoir is een dunne flexibele slang aangebracht, een katheter geheten. De katheter wordt over het algemeen in een groot bloedvat onder het (linker) sleutelbeen ingebracht.

Plaatsing van het implanteerbare systeem

Hoewel de situatie voor elke persoon anders ligt, wordt het systeem over het algemeen ingebracht tijdens een korte chirurgische ingreep die onder algehele narcose wordt verricht. U wordt hiervoor opgenomen op de afdeling Dagbehandeling. De ingreep vindt in de operatiekamer plaats. Ongeveer een half uur voor de plaatsing ontvangt u op de operatie afdeling antibiotica. Tijdens de ingreep maakt de chirurg twee kleine incisies (huidsnedes). De katheter wordt via een incisie in het bloedvat geplaatst en vervolgens onder de huid naar de andere incisie gevoerd. Het kastje wordt onderhuids vastgezet. De katheter wordt aan het systeem bevestigd.

Er wordt een röntgenfoto gemaakt om te controleren of de katheter zich op de juiste plaats in het bloedvat bevindt. Er zijn soms een paar hechtingen nodig om het toedieningssysteem te fixeren wanneer het systeem eenmaal op zijn plaats zit.

Nazorg direct na de implantatie

Bij het plaatsen van de Port-A-Cath kunnen complicaties optreden. Het systeem wordt namelijk in de nabije omgeving van de long geplaatst. Hierdoor kan er een zogenaamde 'klaplong' ontstaan. Dit houdt in dat er vocht/lucht tussen de longbladen kan komen. Hierdoor kunnen klachten van kortademigheid en/of pijn ontstaan.

Wanneer u de eerste dagen na de implantatie toch nog kortademigheid of pijnklachten ontwikkelt dient u met de oncologieverpleegkundige of de arts contact op te nemen. Na de ingreep kan de huid die over het systeem heen ligt, gezwollen en gevoelig zijn. Deze irritatie zal verdwijnen naarmate de incisies genezen. Het systeem kan onmiddellijk worden gebruikt, maar er kan ook gewacht worden totdat de zwelling is afgenomen.

Tijdens de eerste paar dagen na de ingreep is het van belang dat u geen zware inspanning of belastende activiteiten verricht.

Gebruik van het implanteerbare systeem

Met een speciale naald (Huberpointnaald) kan de verpleegkundige door de huid het midden van het membraan aanprikken. Via deze naald kan de Port-a-Cath voor allerlei doeleinden worden gebruikt, zoals het toedienen van vloeistoffen, bloedproducten, medicijnen en voor het afnemen van bloed voor onderzoek.

De toediening van medicijnen kan in een kort tijdsbestek worden verricht of over een langere tijd plaatsvinden. Als uw medicatie over langere tijd wordt gegeven, blijft de naald op zijn plaats en wordt deze met een steriel verband afgedekt en volgens protocol met bepaalde tussenpozen vervangen. Wanneer de naald eenmaal is verwijderd, is er geen verband meer nodig.

Onderhoud van het implanteerbare systeem

Omdat het systeem geheel onder de huid wordt geïmplant, vereist het minimale aandacht. U kunt gewoon douchen, een bad nemen, zwemmen en lichamelijke oefening verrichten zoals u altijd doet, zonder dat u zich zorgen hoeft te maken over eventuele beschadiging. Wanneer de huid na de operatie is genezen, is het niet nodig de plaats van het systeem met een verband af te dekken.

Eenmaal per 4 weken moet het systeem doorgespoten worden om te zorgen dat het goed doorgankelijk blijft. Het doorspuiten vindt plaats op de afdeling Dagbehandeling Interne Geneeskunde (DIG).

Het systeem kan op zijn plaats blijven zolang als nodig is voor uw medische behandeling. Wanneer uw arts heeft bepaald dat uw toedieningssysteem niet meer nodig is, kan het systeem tijdens een korte chirurgische ingreep (meestal onder plaatselijke verdoving) worden verwijderd.

Controle van het implanteerbaar systeem

Het is goed om de plaats van het systeem zelf regelmatig te onderzoeken. Wanneer de eerste gevoeligheid en zwelling na de ingreep afgenomen zijn, dient u de oncologie verpleegkundige of de arts op de hoogte te stellen als u een nieuwe zwelling, verkleuring, roodheid, pijn, koorts of ander ongemak opmerkt.

Vragen

Heeft u nog vragen, stel ze gerust aan uw behandelend oncologieverpleegkundige, verpleegkundig specialist of huisarts. Bij dringende vragen of problemen vóór uw behandeling kunt u zich het beste wenden tot de verpleegkundig specialist, telefoonnummer 0543 - 54 42 63 of polikliniek Chirurgie, telefoonnummer 0543 - 54 42 50. Wanneer zich thuis na de operatie problemen voordoen, neem dan contact op met de huisarts, polikliniek Chirurgie of het ziekenhuis, via telefoonnummer 0543 - 54 44 44.

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Verder heeft u als patiënt recht op privacy. Uitgebreide informatie hierover kunt u vinden in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt'. Deze is verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Daarnaast is deze folder te vinden op: www.skbwinterswijk.nl

Tot slot

Bent u van mening dat bepaalde informatie ontbreekt of onduidelijk is, dan vernemen wij dat graag van u.

Bezoekadres:
Beatrixpark 1
7101 BN Winterswijk

Postadres:
Postbus 9005
7100 GG Winterswijk

T 0543 54 44 44
info@skbwinterswijk.nl
www.skbwinterswijk.nl